

Փոստը ՇԱՌԱԹ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրին է երկու Էս կես
արծաթ Մեծիս կանխիկ վճարելի , քի՛ մայրաքա-
ղաքիս Էս իւր արուարձանաց Էս քի՛ գաւառաց
համար :

Վեց Էս երեք ամսաց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :

Հատը 40 փարայ է , Էս կը գտնուի մասնա-
ւորապէս Պահճե-Գարու ջրավաճառ Էս գրավա-
ճառ Պօղոս Էս Յակոբ սոյալից խանութները :

Ծանուցման տողը 3 դուրուշ է մէկ անգամի
համար : Անկի աժան կըլլայ առեկի անգամներու
համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ Էս Է զիր
ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս
Պալըզ-Բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ քիս 16 :

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

Թիի 2434

Շ Ա. Բ. Ա. Թ

1888 ԴԵԿՏԵՄԵՐ 31

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

1889

Մշտնջենաւոր բարերաստու-
թիւն և զուարթ ու քաջողիկ
կեանք ու կենցաղ մաղթելով
Փոստի աղին Բաժանորդաց՝ մեր-
ձաւորաց ու հեռուորաց համար ,
Փոստի վսեմախոհ բարերարաց ու
բարեկամաց՝ մերձաւորաց ու հե-
ռաւորաց համար , կենեմք կոխել
ի վաղիւ անդը Նոր Տարուայ սեմե-
րէն ներս , հրաւիրելով զամենայն
ազգայինս մեր՝ որպէս պարտ և
պէտք է , ընդ միջ խորին խնա-
մով և խոկուն ուշադրութեամբ
ընդհանուր քննութեան մը բոլոր
քամել զտեղ նոր անցելոյն մէջ
տեղի ունեցած բազում ու բազ-
մազան արարքն , անցքերն ու ար-
կածներն , մերձաւոր ու հեռաւոր
ազգաց ու ազանց անհատական
ընտանեկան և ազգային կեանքն
ու գնացքն , և ըստանձնելով բարին՝
օգտակարն՝ գեղեցիկն ու վայել-
լունն , և ի բաց թօթափելով զա-
մենայն որ քննասկար են և ապա-
կանարար ու կործանարար , մտնել
ի Նոր Տարին՝ բոլորովին փորձեալ
և զգոնացեալ :

Խմբագրութիւնս Փոստի , որոյ
քաղցր ու սիրելի պարտաւորու-
թիւնն եղած է քառորդ դարէ ա-
ւելի ժամանակէ հետէ՝ ամենայն
պատէհ առթիւ ի բարին և յօգ-
տակարն ուշադրութեան հրաւէր
ուղղել առ Ազգն իւր և առ ամե-
նայն դասակարգս Ազգին , ամա-
նորական շնորհաւորութեան գե-
ղանիշառթիւ ևս կատարելով այս
նուիրական պարտաւորութիւնը՝
կը բազմայ տեսնել նոր տարւոյ
մէջ զԱզգն՝ ամենայն դասով և
պարագայիւր՝ առաւել ուղիղ , ա-
ռաւել բարի և առաւել օգտա-
կար ընթացից մէջ , և մասնաւո-
րապէս կը մաղթէ որ ամենայն
դասը եկեղեցականաց , որոց ա-
ւանդեալ է զխաւորաբար հով-
ուութիւն և վերակայութիւն Հա-
ռութիւն և ցիր սփռելոց , ընդ ա-
մենայն աշխարհ , անկեղծ ու ան-
ձանձիր անձնութիւններով և խղի
ու սրտի մտօք գուն գործեն յօ-
գուտ և եթ Հայոց , ըստ ուխտի
և կոչման իւրեանց՝ պարզութեան ,
սակաւապէտութեան , խոնարհու-
թեան , խաղաղասիրութեան և եր-
կայեամտութեան գեղեցիկ ու նա-
խանձելի օրինակ հանգիստանալով :

Այսու բազմաթիւ ու մաղթա-
նօք կը դառնայ Խմբագրութիւնս
Փոստի՝ անտրուելի շարունակել
իւր հրապարակային աշխատա-
րութիւնը , ջանալով որպէս պարտ
անհրաժեշտ է՝ այսուհետև ևս իւր-
ովստեան օգտամատուց ու շահաբեր
լինել առ ամենասիրելի Ազգն , և
փափաքելով որ այսուհետև առա-
ւել խրախոյս ու օգտակարութիւն

տեսնէ , որում մեծապէս պէտք
ունի՝ ծանօթ գիտութեանց
տանելու համար , որ ոչ նուազ
են Հայ լրագրութեան գործին
մէջ :

(Խմբագրութիւն Փոստի)

Չորեքշաբթի 10 Դեկտ. 1888 :

Ամէն գաւառ ունի իւր նախնա-
կան դատարանն , և իւրաքան-
չիւր ազգ. որ մեծամասնութիւն
կը կրէ , ունի անդ իւր անդամն ,
որը ըստ օրինի տարուէ տարի
կը յաջորդեն միմեանց : Կառա-
վարութիւնն կը ղեկուցանէ առաջ-
նորդի կամ ազգապետի , և նա
արժանաւորաց ցանկ մը կուտայ ,
և այդ ցանկ քուէարկութեան
գործելով՝ քուէից բացարձակ ա-
ռաւելութեամբ կը յայտնուի ար-
ժանաւորագոյն , և նա կը կոչ-
ուի ի պաշտօն : Այս գաւառ գրե-
թէ զուրկ է շատ անգամ Հայ
անդամէ , և այս՝ անմիաբանու-
թեան հետեւանքն է : Յոյն ան-
դամն երկու տարիէ ի վեր անդ-
պաշտօն կը վարէ : Սոյն երկու
տարւոյ վերջինը հայ ազգի ընտ-
րելի անդամին կը վերաբերի , զի
թէպէտ ութ ամիս յառաջ վեր-
ընտրութեան հրաման եկած է
աստ , և սակայն երկու երեք ա-
միսէ հետէ ի շնորհս նորեկ Գա-
մազամ (Ազգապետ գաւառի
նախորդ գալմազամ) Մեծ. Մէհ-
մետ Ալի էֆէնտիի և ընկի Մուս-
թաֆա և Իսհաք էֆէնտիներու
ընտրելոց ցանկն առնուած ,
այլ չգիտեմք , ինչ պատճառա-
նօք քուէարկութիւն եղած չէ :
Ուրախ եմք որ տեղւոյս աւագե-
րէց Արթ. Տ. Վահան Հայր հե-
ռագրաւ խնդրած է Սամուռնի
Վսեմ. կառավարչէն նոյնի առ-
ժամայն գործադրութիւնն : Մե-
ծայոյս եմք թէ ն. Վսեմութիւնն
պիտի հեռագրէ տեղւոյս Գա-
մազամ պէյի , որ գործադրու-
թիւնն չյապաղի : Արդէն Գալմա-
զամ պէյն և Մուսթաֆա և Իս-
հաք էֆէնտիներն՝ ինչպէս ի վե-
րեւ յիշեցինք , սոյն խնդրոյ գրե-
թէ երկու ամիսէ ի վեր վերջ տալ
կը փափաքէին և ընտրելոց ցան-
կի մէջ առած են Մինաս Բէյէ-
ճեան էֆէնտիի անունն , գնահա-
հատելով նորա արժանիքն , նորին
մեծութեան արժանեաց գնահատ-
ման առաջինը չէ այս . պատիւ
կը համարիմք ստել թէ՛ 10 տարի
յառաջ Սամուռնի կառավարիչ
Հազգը փաշա երբ Չարշանպայ
կայցելէ , իսկոյն գնահատելով
Մինաս էֆէնտիի արժանիքը՝ վար-
չական խորհրդոյ անգամ կը կար-
գէ : Եւ աստեղծ որ յայս բազմաց
անփորձ կը կարծուի եղեր , այդ
պաշտօնն ամենայն ժրութեամբ
կատարելէ զինի նախնական գա-
տարանի անգամ կը կարգուի , և
իւր պաշտօնավարութեան առեւն ,

դատական ընկիչ Պէհմէթ պէյ
քննութեան առնելով զՄինաս է-
ֆէնտի՝ հետեւեալ վկայականը
կուտայ իրեն : « Սահիպի թէրճիւ-
մէ պուրաճա ազգանունս վէ մէզ-
հէպտալարնն նուստնէի էմսալ
օլաճազ մերթէպէտէ լիսանը օս-
մանի իւզրէ քիթապէթէ միւզթէ-
տիր վէ միթալիտը պէնտէ կեանը
Սալթանաթը սէնիյէտէն օլտու-
ղու թատիղ օլտուրը : Պէհ-
մէթ : - Մենք ևս անարժանաբար
հետեւելով հասարակութեան մե-
ծագոյն մասին՝ կը խոստովանիմք
թէ Մինաս էֆէնտի գրեթէ միշտ
արժանաւոր է նոյն պաշտօնի . ազ-
նուականութիւնն , ուսումնասի-
րութիւնն և արդարախոհութիւնն
անուանալի են : Մեծայոյս եմք
թէ պիտի ընտրուի վերջապէս
այդ պաշտօնի համար : » Նոյ. 10
թիւ նամակաւ ծանուցած էի
թէ՝ տակաւին կամուրջ հաստատ-
ուած չըլլալով , մակոյկներով կը
թեւեկեմք : Այժմ քանի մը ան-
ձինք սկսած են այդ գործն կա-
տարելապէս հանգանակութեամբ
Ձմեռն աստ բաւական աստիկ
է , Վերջերս կին մը և երկու
թուրք երիտասարդք սառած են
ի ճանապարհի , և երկուքին դի-
ւաններն գտնուած են , բայց եր-
րորդը դեռ անյայտ է : - Աւա-
ղալի մերթ ընդ մերթ քաղաքին
ալ կը վնասեն . անցեալներն կա-
ռավարութեան պաշտօնէի մը տան
վրայ Տի չափ զինեալք գիշեր-
ուան ժամը 2 լի յարձակելով՝ 400
ոսկւոյ մօտ գրամ վերցուցած և
անյայտ եղած են՝ թողլով զթա-
ղեցիս յաճ և ի սարսափ : - Անց-
եալ շաբթու ալ Պոնտոսի նահան-
գի բնիկներէն Հայ հովմէական
Յովհաննէս էֆէնտի Պայեանի սեն-
եակն կողոպտած են աւաղաղի ,
Գիշերի ժամը ճիշդ ընկնի խոր
քնոյն մէջէն ձայն մը կառնու-
նով հաննէս էֆէնտի . անկողնէն
եղնել կը հրամայեն . երբ քուռն ի
զուրկ աչքերը կը բանայ , սոսկ
մամբ կը տեսնէ որ երեք հոգի
զինեալ գլխուն վերեւ կանգնած
են . անոնցմէ մին գալոյն ի ձե-
ռին մահ կըսպառնայ եթէ եր-
բէք դարմարիղն ցոյց չտայ . ան-
միջապէս բանալիներն կը յանձնէ .
նօք բաւական դումար մը գըտ-
նելէ յետոյ կառավարիկն որ ըն-
կերանայ իրենց՝ սեղանաւորին
տունն կողոպտելու համար . բայց
նա կաղաչէ որ հանգիստ թողուն .
ուրեմն մեզ ճանքէ , կըսեն , և
Յովհաննէս էֆէնտի մինչեւ փո-
ղոց կառավարիչ նոցա . սենեկին
գուռն փակուած է եղեր . պա-
տուհանէն ելեր են : Նորեկ Գալ-
մազամ Մէհմետ Ալի պէյ աչա-
լուրլ է . իրայոյս եմք թէ ընդ-
հուպ կը ձերբակալուին չարա-
գործք՝ օգնականութեամբ հան-
րածանօթ Բէյիտ Չալուշի - Ըստ

խնդրանաց տեղւոյս Գալմազամ
պէյի , Կ. Պոլսոյ առողջապահա-
կան վերատեսչութեան Սամուռնի
կառավարչին հրամայուած էր որ
տեղւոյն քաղաքապետութեան բը-
ժիշկն զրկուի դաւառս , անաս-
նոց հիւանդութիւններն դարմա-
նելու : Բժիշկը շարժեմ մը ի վեր
աստ կը դառնուի . տղթօր Յա-
րութիւն էֆէնտի Երիւնեան որ
գիւղերն կըրթեւեկէ թէ՛ հիւանդ
անասուններն բուժելու և թէ՛
հարկ եղած պատուէրներն ու
հրահանգները տալու համար :

Սամուռն . 18 Դեկտ. 1888 : -
երեք ամիս յառաջ հաստատեալ և
տեղւոյս պաշտօնական և երեքի մար-
միններէ , ինչպէս նաև Հայ , Թուրք ,
Յոյն և այլ օտարազգի կարեւոր անձնա-
ւորութիւններէ բաղկացեալ « Ահը-
լը տը Սամուռն » անուն Գլխաւոր բաց-
ման հանդիսին առթիւ արտասանե-
ցան հայերէն , Թուրքերէն , գաղղիա-
րէն և յունարէն ատենաբանութիւնք :
Շատ ընտել էր այն բանախօսութիւ-
նը՝ զոր արտասանեց տեղւոյս ազ-
գային վարժարանի տնօրէն Սմայտ
էֆէնտի Բիւրատ ընդհանուր գո-
հունակութիւն յոքնախոսուած հանգի-
սականաց , որք կը բազմանային հիւպա-
տաներէն , կառավարութեան բարձ-
րատիճան պաշտօնեաներէ , Բէյի
գլխաւոր և երկրորդական դասակար-
գի անդամներէ , և Հայ , Թուրք , Յոյն ,
և այլ երեքի անձնավորութիւններէ :
Աւելորդ է յիշել թէ՛ ամենէն աւելի
ծափահարութեանց արժանացաւ սոյն
բանախօսութիւնն , ինչպէս նաև
Թուրքերէն աղբու ճառն , զոր պեր-
ճախօս լեզուաւ արտասանեց Յակոբիկ
էֆէնտի ձինկօզեան , առաջին գրա-
գիր Բաքի ընկերութեան : Գլխաւոր
նպատակն է ներկայ սերնդին յառա-
ջագիտութեան նոր զարկ մը տալ ,
ամեն երեկոց համախմբելով իրենց
յատկացեալ հոյակապ նորակաւոյց
յարկի մը մէջ , որ ամախափող կահա-
ւորեալ է , և ուր բերուած են ամեն
լեզուներէ լրագիրք և հանդէսներ :
Ի մտոյ պիտի ունենան ճոխ թան-
գարան մ'ալ ընտրեալ գրեանց : Սոյն
հանրօգուտ տիպի ազգի ազգի գոր-
ծուէնութեանց վերայ մանրամասն
սխալ գրեմ ուրիշ առթիւ : Այսպիսի
պանծալի հաստատութեան մը համար
յարատեւութիւն մաղթել պարտ անձին
կը համարիմք : Մէհմետ Բէյ

Կ. Պօլս . Դեկտ. 14 Դեկտ.
1888 : - Երկու շաբաթ յառաջ
Կիւրնոյ Սեւ-Բլուր թաղի վերայ
խօսեցայ բաւական : Ահա այս
անգամ նոյն թաղի նկարագրու-
թիւնը կամուրջացնեմ , և ապա
կը գրեմ Սաղ թաղի վերայ : Սե-
ւ-Բլուր թաղի ժողովրդեան , 300
տուն Հայոց գրեթէ 20-30 տուն
Բողոքական են . թէ և սակաւա-
թիւ , սակայն այս թաղը չուկայի
մօտ և Խոնաւ-Բլուր , Սլուր թա-
ղի , Սաղ թաղի , Բէյթէն-Հայիր
թաղի մօտակայ լինելով՝ հարկ և
յարմար դատած են բանալ մի
երկսեւ վարժարան . և այսօր
Հայոց աշակերտութիւններն ու ա-
շակերտներն բաւական թուով կը

յաճախեն ուսանելու ու դաստի-
արակուելու հայերէն , Թուրքե-
րէն և անգլիարէն և մաթէմա-
թիկի ճիւղերն . ի մասին կրօնի
աղատութիւն է . ամէն ոք կրնայ
նոյն վարժարանի աշակերտիլ և
գարձեալ իւր եկեղեցին երթալ ,
տուն և տաղաւար օրեր կիրակէ
պահել հանդերձ իւրաքանչիւր
շաբաթ օրերով ի կանխագա-
րաստութիւն կիրակէի ըստ բո-
ղոքական հայոց ընդհանուր սո-
վորութեան , և մասնակցիլ եկե-
ղեցոյ սրբազան խորհրդոց , որ-
պէս սովոր է Լուսաւորչական Հայ
մանկաւոյն . վկայեալ որոց ու
անտէր , չուառ երկսեւ սանուց
երթալ ի վարժարան ներքի է ա-
ռանց ամսական որեւէ վճարման .
իսկ կարողներէ շաբաթական հար-
կի փարա թոշակ կը պահանջը-
ուի . սոցա դաստիարակն է Պետ-
րոս պատուելի ընկի Աշոտյի .
բաւական ժամանակ աշակերտած
է Սեբաստացի հանգուցեալ Թէր-
զեան էֆէնտիի Թարգմանչաց մայր
վարժարանի մէջ . յետոյ մի քանի
տարի պաշտօն վարած է Սեբաս-
տիոյ Բողոքական Հայոց վարժա-
րանի մէջ . շատ տարիներ պաշ-
տօն վարած է Կիլիկիոյ վիճակնե-
րու մէջ , մասնաւորաբար յԱյն-
թապ և ի չըփակայս , և բաւական
տարիներէ հետէ Կիւրնոյ մէջ .
ըստ իւր կարի ամէն ջանք չնեմ-
ալ իւր ուսանողաց ուսման ու կըր-
թութեան համար . առանց խըտ-
րութեան ներկայ կը գտնուի հար-
ցաքննութեանց՝ իւրաքանչիւր ըն-
կերութեանց կողմանէ հրաւէր
ընդունելով . Հայոց դաստիարակը
ևս անխափար հարցաքննութեանց
ներկայ կը գտնուին մասնաւոր
հրաւիրագրաւ . յիշեալ Պետրոս
էֆէնտի լուր , բարի ու ուսեալ
երիտասարդ մ'է . փառք է իւր
հայրենեաց և պարծանք իւր ժո-
ղովրդեան . յիշեալ ամէն կիւ-
րակէ Ս. Գրոց ու Աւետարանի
բաղողութեան պաշտօն կը վարէ՝
ամենայնիւ գոհացնելով իւր ներ-
կայ ունկնդիրներն . իսկ աշակե-
րտահայ կը դասախօսէ Սեբաս-
տիոյ բողոքականաց վարժարանի
ընթացաւարտներէն մին . սոյն
վարժարանի ծախուց մի մասն կը
վճարէ Ամերիկայի Պորտ ընկերու-
թիւնն ի ձեռն Սեբաստիոյ Ամե-
րիկացի պատուելիներու մի մասն
կարող աշակերտաց ծնողք : Սոցա
կառավարական գլխաւոր ան-
դամն է Ոսկերիչ Պզտիկ էմին
կոչուած անձն Կիւրնոյ Էօրէն թա-
ղեցի . սա ամենայնիւ կը ջանայ
յօգուտ և ի շահ իւրայնոց , և
ըստ հարկին կրնայ ժողովրդեան
պաշտպան կալ՝ կառավարական
գործոց ինքն պաշտօնեայ կար-
գուած լինելով իւր ժողովրդեան
կողմանէ : Սաղ թաղ մեր աչաց
առջև կը պարգէ մի ընդարձակ

նկարագիրը իւր դարաւոր յիշատակներով. կը ներկայանայ բուն քաղաքի հիմնաւ վայրն մեր աշագ առջեւ. ոչ ոք զիտէ թէ ինչ և ո՞ր աղաքաւ այս քաղաքի առնուն Կիւրիւն կոչուած է. սորա բուն ստուգաբանութիւնն ու պատճառը պէտք է գրեմ. գէթ ապագայ տարիներու պատմական անցից անհրաժեշտ լինի. Ով որ այս Սաղ կոչուած թաղն տեսած է՝ կրնայ վկայել ըսածներուս ճշգրտութեան. այս թաղի ձեւ ճիշդ-յար և նման է աւաղանի, որ թուրքերէն Գիւրիւն կը կոչուի, և որովհետեւ քեանք գիրն երբեմն ք և երբեմն կ կը կարգացուի ըստ օրինի քերականա. կան լեզուի թուրքերէնի, այս պատճառաւ թուրքերէն քեանք գիրն կ կարգացուելով եղած է Կիւրիւն, և թուրքերէն Գիւրիւն. այժմ կառավարական արձանագրութեանց մէջ այս քաղաքի առնուն իւր գրից համաձայն չատ երկար տարիներէ հետէ ներկայ անունով կը յիշուի. անշուշտ այս քաղաքի ժողովուրդը գաղթած են մի անձանօթ գիւղէ և աստ հետզհետէ բնակութիւն հաստատած են. 60-70 տարի յառաջ ամբողջ ժողովուրդը միշտ ձմեռային եղանակին բնակութիւն հաստատած են. ներկայ ծերունիք կը վկայեն. սակայն ցաւալի է ըսել որ այսօր բոլորովին քայքայուած յ հիմնայատակ եղած է. միայն տուններու գէղազէշ որմնց քարերը տակաւին կը յիշեցնեն թէ ի հնումն կը ծառայէին քրնակութեան, ի հնումն բնակիչք քան այժմ աւելի քաջակազմ, առողջ և առողջ եղած են և գրեթէ հիւանդութենէ ազատ. վասն զի ներկայ պարտեզներու մէջի բնակութեան վայր ի հնումն գարնանային, ամառային և աշնանային օգտակութեան և զբոսանաց և եթ միայն ծառայելու համար հիմնուած են. տակաւին կան մի քանի ընտանիք թրքաց որք ի սկզբան քարնան սոյն թաղի մէջ ունեցած բնակարաններէն կը փոխադրուին ուրիշ թաղի մէջ իւրեանց ունեցած պարտեզներու մէջի բնակարաններն և անք կանցունեն ամբողջ տարուան ութ ամիսներն. - Գ. Գ. Գ. Յովհաննէս

Ռոստոմ. 28 Դեկտ. 1888. - Տեղւոյն հոգեւոր հովիւ Ս. Յովհաննէս Ծ. վարդապետ Գրիգորեան որ քանի մը ամիսէ ի վեր ըզեղի հիւանդութեան ենթակայ եղած էր, բժշկական ամէն ջանքեր ի դերեւ եղնելով ամսոյս 22 ին հինգշաբթի օրը վախճանեցաւ 43 տարեկան հասակի մէջ. Յուշար. կաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ կիրակի օր Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մէջ. Մեծ բաղնիքին ներքոյ էին ամեն ազգէ, և Յունաց Գեորգ. Ս. Եղիս. կոպուր. չորս քահանայից հետ, Եպիսկոպոսը պուշար լեզուաւ սրտաշարժ ճառ մը խօսեցաւ Հայ Ազգին և ննջեցելոյն վրայ և յետ այնորիկ քանի մը ազգայինք հայկական լեզուաւ դամբանականներ արտասանեցին. Գարտ կը համարիմ ցաւաղութեան զգացումներ յայտնել Գրիգորեան գեղապատանի բոլոր անդամոց. Յ. Եղիս.

Սեպտեմբ. (Ուրֆայի վիճակ) 1 Դեկտ. 1888. - Դիտելով թէ լըրադրոյդ օրերի է քաջալերել տրժանաւոր եկեղեցականներն, կը համարձակիմ գիմել առ լրա. գիրք և այնու շնորհակալութիւն մատուցանել գիւղաքաղաքիս առաջնորդական տեղապահ Արթ. Տ. Եղիս առաջ քահանայի, որ գործունէութեամբ և յաջողակութեամբ սիրելի հանդիսացած է իւր խնամոց ենթակիցեալ ժողովրդեան ամէն դասուց. Երբ ազգային կարեւոր խնդրոյ մը կարգադրութիւնը պէտք լինի՝ Նորին Արժանապատուութիւնն յօ. ժառակամ կը փութայ հեռւոր տեղեր և կը դառնայ հասեալ ի նպատակն. Ամիս մը չափ ժամանակ անձամբ վերակացութիւն ըրաւ ճանապարհաց շինութեան աշխատող Հայ գործաւորաց, և այս յագնութիւնը հերիք չհամարելով Տիրապէքի գնաց, կեցաւ անդ բաւական ժամանակ ազգային քանի մը խնդրոց կարգադրութեան համար, և յաջողեալ վերադարձաւ ի մեծ գոհութիւն Գեորգ. Առաջնորդ Տ. Եղիս Ս. Հօր և համայն ժողովրդեան Տ. Եղիս Հօր ուրիշ գործոց վերայ գրել զանց կրնեմք, չլիշտ. ցընելու համար զինքն, որ չախորժիր գովութիւն լսել իւր անձին համար, և միշտ կը յայտարարէ թէ իւր պարտքն է ժողովրդեան իրաւանց ու շահուց համար աշխատել ամենայն անձանակութեանց յաջողութեան համար իւրեանց աշակցութիւնը մը տալիւր կը նուիրեն տեղոյս ազգային երեւելիներէն Պիճոյեան Յակոբ և Տէօբմէճեան Յովհաննէս Էֆէնտիներն, և հետեւաբար նուազ ևս խորին շնորհակալեաց արժանի կը հանդիսանան. - Շատ տխուր եմք այս օրերս, որովհետեւ Տ. Եղիս Հայրն ի ծանրաթախծ սուգ համակեցաւ իւր չորեքտասանամեայ Յակոբ անուն ծաղկահասակ որդւոյն յետ տասնաման պատճառաւ. Ձեմք համարմարձակել միմիւրեան բառեր արտասանել Նորին Արժանապատուութեան համար, վասն զի ի նըմանէ ուսած եմք թէ պարտ է խնարհիլ առաջի ամենայն անօրինութեանց երկնից. - Խ. Վաղանշեան

Եւա (Ռումանիա). 21 Դեկտ. 1888. - Պատուական լրագրոյդ զերին համարի մէջ կարգացել խմբագրութեանց առաջնորդ յօգուածն Պաշտօնեան Յարութիւնն պատկեր համար. Արդարեւ նա պատկուած է ոչ թէ իւր եղբոր որդւոյ այլոյ հետ, այլ իսկապէս իւր հանգուցեալ հարազատ եղբոր այլոյ հետ քողաքիս մէջ Սուլափայի քահանայի ձեռքը. Այս, շատ խեղճ վիճակի մէջ են Ռումանիոյ և Աւստրիոյ հայերն ազգային և եկեղեցական սուրբ աւանդութեանց և կանոնաց ճիշդ պահպանութեան գործին մէջ. Այս կողմեր ազգային չհաս պղտկեցութիւն անհամար է. Յանգիսի էր որ ուշագործութիւն գարնուեր նոցա վերայ և կարող կանոնի բերուէին ի հոգեւոր. առաջ թէ ոչ ապագայն շատ տխուր և մուսլ կերելի:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յատկապէս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ուշադրութեան կը մատուցանեմք Նազն գրուած նամակն, որ կը տեսնուի լրագրոյս թղթակցական մասին մէջ. - Երկու շաբաթ յառաջ բաւական պարագայիւր գիտելով թէ վերջին ժամանակներս Վսեմափայլ և Վսեմաշուք բառերն թէ՛ ազգային Պատրիարքարանի թղթոյ և թէ՛ ազգային լրագրութեան մէջ անխտիր կը գործածուին իւրաքանչեւ ազգայնոց համար, - առաջարկեցինք պատշաճ կարգադրութեամբ մը վերջ տալ սոյն ալլանդակ և ամօթայի գործածութեան ծարթ ինկատի առնուած չէ մեր այս առաջարկութիւնն, և ցարդ անխտիր և չարացար կը գործածուին յիշեալ մակդիրներն. Օրինակի համար. լրագրաց ոմանք դեռ կը հրատարակեն թէ Վսեմ. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Պատրիարքարանի գործակաւոր Վսեմ. Արարհամ Էֆէնտիի հետ կրթական նախարար Վսեմ. Միւնիֆ փայի գնաց, և նոյն երեկոյ Վսեմ. Սիմէն Մարքուտ Պէյի տունը հիւրընկալեցաւ. Տե՛ս թէ այս գործածութիւնն ո՞րչափ անհեթեթ է և արտառուց. Տե՛ս թէ Վսեմ. փային ո՞րչափ չարաչար կը խաչուի. - Ազգային երեսփոխաններէն Յակոբ Արշակ Էֆէնտիի որդին Պ. Հայկ, 21 տարեկան, բարեկրթ, գործունեայ և համակրելի երիտասարդ մը, յետ տասնօրեայ հիւանդութեան, անցեալ շաբաթ օր կնքեց մահկանացուն ի մեծ ցաւ ծնողայն, ազգականայն և բաղնիքի բարեկամայն ու ծանօթիցն. Արգարեւ Յակոբ Արշակ Էֆէնտիի համար շատ ծանր է այս կորուստն. - Առաջիկայ տօնի օրերէն ետքը ի նիստ պիտի հրաւիրուին ազգային երեսփոխանք, Կը կարծուի թէ մինչեւ նոյն ատեն կը կահաւորուի Աղաթիոյ նորակաւոյց խորհրդարանը. - Ըստ թարիք լրագրոյ՝ Օգոստ, Սուլթանն հաճեց է հրամայել որ կայսերական Թուրքա մը տրուի մեր Պատրիարքարանի դահլիճին համար. - Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երթալով առաջիկայ շաբթու մէջ ի Ռոստոմոյ իրեւել այցելու հովիւ ուղեւորելու հաւանութիւն յայտնեմք, և Նորին բարձր սրբազնութիւնը գոհ լինելով քաջալերել է զինքը. - Ըստ վաղեմի սովորութեան, պատրիարքական Գեորգ. Ս. Պատրիարք Հօր ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ի շնորհաւորութիւն Ծննդեան տօնի այցելեց ի Պատրիարքարան Յունաց, Հռոմէական ազգայնոց և Պուլղարաց. - Հիւանդեանցիկ ընդհանուր համարակալ Գրիգոր Էֆ. Թըն. կըրեան հանգանակութիւն բաւական է ազգային աշխատաւոր ուսուցիչներէն վախճանեալ Մանափեանի վեց անչափահաս որդոց և այլոցն ինչպստ. Աւելորդ կը համարեմք առ գթութ ազգայինս յորդորներ ուղղել ի մասնակցութիւն սոյն կարեւոր հանգանակութեան մեծ քանակութեամբ պահած ունի ընդհանուր տրոց հաշուէն, որ իւր

Հայրապետն ամենայն Հայոց կը զրկէ օրացոյց մը, զոր Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն յատկապէս պատրաստել տուած է. Օրացոյցին կողք խնդրոյ (առաջ) է. Վրան արժաթաճիւս գեղեցիկ ծաղկունքը գետեղեալ են և Նորին Ս. Օծութեան անուան սկզբնատառք կը գտնուին. - Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն կը հարկադրի յորդոր ուղղելու անդամս Գաղաքական ժողովոյ որ բացակայ չդառնուին ժողովին նիստերէն. - Արդընիի Վանահայր-Առաջնորդ Արթ. Տ. Յովհաննէս Ծ. վարդապետ Փախալեան, որ Տիրապէքի առաջնորդական տեղապահ կարգեալ է, համեմելով ի պաշտօնաւորս սկսեց է վարել պաշտօնը. - Եղեւսիոյ Առաջնորդ Գեորգ. Տ. Եղիս Արքեպիսկոպոս որ անցեալներն հրաժարեցաւ և Պատրիարքարանի յորդորանօք և վիճաւայնոց թախանձանօք ետ առաւ հրաժարականն, այս օրերս դարձեալ հրաժարագիր զրկած է ի Պատրիարքարան. Կը կարծեմք թէ Պատրիարքարանն ու վիճաւայնք դարձեալ չպիտի ընդունին հրաժարականը, օսկոյն բառնալով հրաժարան ներքին պատճառներն որ կան ի հարկէ. Տ. Եղիսն Արքեպիսկոպոս բազում տարիներէ հետէ կը վարէ այս պաշտօնը՝ բաւական գոհացուցիչ և արդիւնաւոր ընթացիւր. - Մշոյ կառավարին ի Բաղէշ առ կուսակալն տեղեկագրեր է թէ Մշոյ վիճակի ժողովուրդն ամրան երաշխութեան պատճառաւ անձկութեան ու տառապանաց մէջ կը գտնուի այժմ և սերմի կարօտ, և թէ՛ օգնութեան համար 300 հազար զրուշ պէտք է. Մուշէն ու Բաղէշէն բաւական մանրամասն գրուած են ի Պատրիարքարան ժողովրդեան կացութեան վրայ. - Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն խմանալով որ Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց Միաբաններէն Տ. Եղիսն վարդապետ առանց բանաւոր պատճառի չուղեր երթալ ի Բիլորբեւ պատրիարքական փոխաւորք, - հեռագրեց առ Միաբանութիւնն թէ Տ. Եղիսն վարդապետ պիտի պատժուի, եթէ մինչեւ 10 օր չուղեւորի ի պաշտօնաւորս. - Բերայի կրթական խնամակալութիւնն նոր տարւոյ առթիւ հանգէս մը պատրաստած է, որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, Յուն. ուար Ա, կիրակի, ի ժամ 9, ըստ թրքաց, նորակաւոյց հանգիստս. սրահին մէջ, Գիլիսէ փողոց թիւ 6: Նոյն օրն, ըստ կանոնագրոյ, պիտի վարձատրուին արհեստաւոր կան ուսումնարանի յառաջագէժ, անդամներ, նոյնպէս և տաւաշակերտուհիք, նոյնպէս և տաւաշակերտուհիք մէջ թաղին հինգ վարձարանի մրցանակի արժանացեալ ուսանողք. - Պատրիարքարանէն. - Ազգային ընդհանուր տրոց վարձարան համար թէ և այլ և այլ դերութիւնք ընծայուած են թէ՛ տրոց վերջին կանոնագրով և թէ՛ վարձարան տնօրէնութեամբ, սակայն տակաւին չէ կրցած ձեռք բերուիլ սպասուած արդիւնքն, և կեդրոնական մատուցմեծ քանակութեամբ պահած ունի ընդհանուր տրոց հաշուէն, որ իւր

հասութիւց գլխաւոր աղբիւրն է և սահմանուած է երկուսոցն հաւասարակշռութիւնն պահելու. Եթէ կեդրոնական վարձարանը աղբին առջեւ պատասխանատուութիւնն ստանձնած է ազգային գործոց կարգադրութեան և կանոնաւորութեան համար, ինքն ալ փոխադարձաբար իրաւունք ունի սպասելու որ ամեն ազգային անհատ որ շահու և վստասկի տէր է, ըստ Ազգ. Սահմանադրութեան մասնակցի իւր կարողութեան չափով ազգային ծախուց, որպէս զի հոգացուին Պատրիարքարանի պէտքերն, և Ազգ. վարձարանէն, որ արդէն բարոյական ծանրածանր հոգեր ունի, չգրադի նաև հանապազօրեայ ծախուց հոգերով և կարենայ վարել իւր խնամոց յանձնուած գործերն ու աշխատութիւններն. Արդ Ազգ. վարձարանէն Գաղաքական ժողովն նկատելով որ ընդհանուր տրոց անվար մնալուն պատճառաւ կը խանգարի կեդրոնական մատուցի ելեմտից հաւասարակշռութիւնն, և նկատելով մասնաւոր որ Ազգ. Պատրիարքարանն այս վերջերս արտաքին կարգի ծախուց ենթարկուած է և մտախոյ տոնական օրերու առթիւ անհրաժեշտ պէտք ունի զըրաւոց, ներկայ պաշտօնական յայտարարութեամբ հրաւեր կը կարգայ պատուարժան ազգայնոց որ փութան ի ներկայանալ հաւաքաց առանց օրաճգման յօժարակամ հատուցանել իրենց տրոց բաժնին՝ ստանալով ընդհանուր տրոց օգնութիւնն ազգային երեսփոխանական, վարչական, թաղական և այլ համայն պաշտօնական մարմնոց անդամք առաւել քան զայս ի վիճակի են ազգին պէտքերն գիտնալու, Բաղադ. ժողովն արժան կը համարի ի մասնաւորի հրաւերել զանոնք որ օրինակ հանդիսանան ժողովրդեան իրենց պարտուց կատարման, և հաճին տրոց հաշուէն իրենց ունեցած պարտքերն հատուցանել. Աւելորդ չըստուիլ յայտնել նաև որ ելեմտից տեսչութիւնն հրահանք ստացած է պարբերաբար ներկայացնելու Գաղաք. ժողովին ցուցակն այն ազգայնոց, որք չեն հատուցաներ իրենց ազգային տուրքն:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքարան, Աստիւան, Պաշտօն և Պաշտօն. - Գաղաքապետութեան ժողովոյ անդամ անուանեցաւ վարչական ժողովոյ անդամ Իպրա. հիմ Էֆէնտի. - Կրմալիւնանէի ընդհանուր գատալաղի օգնական անուանեցաւ Վսեմաբեկ ատենի պատժական ճիւղի քարտուղարներէն Խաւապէ. - Իւլայի արքայի առաջին աստիճան՝ դատական նախարարութեան Մեքթուպ. ճի Շէվրէթ պէյի. - Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Պոլսոյ վերաբնիշ ատենի ընդհանուր դատախազ Թալիտ պէյի. - Սանի. յէի Միւլթէմայիլ աստիճան՝ Պէրութի կուսակալութեան թարգման Միւլթէմայիլ. - Սալիսէի աստիճան՝ առեւտրական և հանրային շինութեանց նախարարութեան վիճակագրութեանց քիւլիքի Էֆէնտիի և Պոլսոյ վերաբնիշ ատենի ընդհանուր գատալաղի օգնական Բեռեթ պէյի. - Երկրորդ աստիճանի Մեքթուպ պատուանշան կայսերական թիկնապահ Հաճի Հասան պէյի. - Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ վիլէյնայի օսմանեան դեռաւանատան խորհրդական Նապի պէյի. - Երրորդ աստիճանի Մեքթուպ նոյն դեռաւանատան առաջին քարտուղար Սուպհի պէյի. - Զորքորդ աստիճանի Օսմանիյէ նոյն դեռաւանատան լրագրական քիւլիքի Բեքթէմի. - Երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ թաղապետ

տուրիան Գ. չընտանի տնօրէն Մէհմէտ Ալի պէյի, Մէհմէտի ա. ռոյալպաշական բժիշկ Հիւսնի փաշայի և Երզնկայի երեւելիներէն լէն վախճանեալ Հաճի Մէհմէտ պէյի որդի Մէհմէտ Ալի պէյի - Երկրորդ աստիճանի Մէհմէտի թղթատարատան ընդհանուր տնօրէն Միրզա Մ.ճ. մէտ Խանի - Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ նորոգողական Միրզա Մաթլէպէի - Երկրորդ աստիճանի Մէհմէտիյէ՝ Դավթի թղթատարատան տնօրէն Միրզա Մ.ճ. մէտ Խանի - Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Թէհմէտի թղթատարատան պաշտօնեայ Միրզա Հաթիպէի - Երկրորդ աստիճանի Մէհմէտիյէ՝ նոր թղթատարատան պաշտօնեայ Միրզա Մ.ճ. մէտ Խանի, հաշուակալ Միրզա Պէյիյի և Դավթի թղթատարատան պաշտօնեայ Միրզա Հաթիպէի - Երկրորդ աստիճանի Մէհմէտիյէ՝ պարսկական դեսպանատան առաջին թարգման Սրթաբի Խան Նէվրուզի և ընդհանուր հիւպատոս Յովհաննէս Խանի։ Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ պարսկ վաճառական Հաճի Միրզա Արի Երզնկա Սպարիլ Հիւսնիյի աղաներու և զեւսականատան թուրքերէնի քարտուղար Եռուստֆ Էֆէնտիի - Երկրորդ աստիճանի Մէհմէտիյէ՝ պարսկական դեսպանատան թարգմաններէն Հաճի Մէհմէտ Խանի և Եւֆայի պարսկական հիւպատոս Եռուստֆ պէյի։ Երկրորդ աստիճանի Մէհմէտիյէ՝ Թիֆլիզի պարսկական հիւպատոսարանի քարտուղար Միրզա Յէրմ պէյի - Հիւսնի նահանգին կուսակալ անուանեալ Պարսկի նախորդ կուսակալ Նաֆթալի պաշա, որ յատուկ պաշտօնով ի Հիւսնի կը գտնուի - Ստանայի իշխ դաւառի կառավարիչ անուանեալ Նոյն Նահանգի Գի Գոզան գաւառի նախորդ կառավարիչ Հասան պէյ - Գոզանի կառավարիչ անուանեալ Պարսկի Գերպէշա գաւառի նախկին կառավարիչ Մուսթաֆա փաշա - Իւլայի երկրորդ աստիճանի արտաքին թղթատարութեանց գլխանի առաջին քարտուղար Մէֆէր Էֆէնտիի և երկրորդ քարտուղար Եռուստֆ պէյի։

Արանանու կառավարիչ Վասա փաշա մայրաքաղաք կուղայ ժամանակի մը համար։

— Իգմիր-Այազն երկաթուղւոյ ընկերութեան բաժնեթուղթն 9 1/2-10 էն մինչեւ 19 անգղիական լիւր բարձրացաւ՝ գիծը մինչեւ Տէնէի երկարելու արտօնութեան պատճառաւ, զոր ընկերութիւնն ստացաւ։

— Չմիւսիոյ Թրէնք-մահալլէ-սի ըստած թաղը անցեալ հինգ շաբթի գիշեր Ալեքսանդր անուն անձին վարձած տունին մէջ հրդեհ պատահելով՝ այրեցաւ ամբողջ տունն, և արքայհատ հրդեհը պատահելուն պէս բոցերը պատերէն սանդուխքները, տանը մէջ գտնուողներէն Վասիլի Պուրպաքի պատուհանէն վար նետուեր, գլուխը չարաշար լիւրաւորուեր և հիւսնիւնոց փոխադրուեր է. ապա նորա փեսայն Ալի Զարիֆաքի պատուհանին չուան մը կապելով՝ նախ մայրն ու քոյրն աղատուեր է, բայց ինքն ու մայրը ծանրա-

պէս վիրաւորուած և մէկ քանի կողմերն ալ այրած լինելով՝ հիւսնիւնոց տարուեր են։ Տիմիթի անուն սպասաւոր մ'ալ աղատուեր է՝ բայց մարմնոյն շատ կողմերն այրած. իսկ 12 տարեկան ուրիշ սպասաւոր պատանի մը ողջակէզ եղեր է. սպասուհի մ'ալ տանիքէն աղատուեր է օգնութեանց չընորհուի։ Վասիլի Պուրպաքի և Ս. իլ Զարիֆաքի մայրն ու Տիմիթիի ապա հիւսնիւնոցին մէջ մեռուեր են։ Հրդեհին առաջին առաւելուերէ՝ միայն այս տունն այրելէն ետքը։ Իսկ հետեւեալ գիշեր յանկարծ բռնկուի այրեր է քովը գտնուած պատրաստ հանդերձից վաճառատունը։ Տունը 800, և վաճառատունը 4500 լիւրայի ապահովագրելով էին։

— Սուրիոյ Նահանգի ժամտար. մայրից հրամանատար Յէվլի փաշա՝ 400 ժամտարմայից և արար հեծելոց հետ՝ Սաֆա լեռն ապաստանեալ նշանաւոր աւաղա-կաց վերայ խաղալով, զանոնք ներքեր, 18ը սպաններ, 20ը ձերբակալեր, ինչպէս նաև նոցա պարագլուխն և նորա եղբայրն, և 2700 ոչխար, 400 ուղտ, 10 ձի, 12 էշ, և միանգամայն 40 ուղտի բռնաւորեալ բան առեր փոխադրեր է ի Դամասկոս, ի կեդրոն կուսակալութեան։ Ապաւորակը կաշու, Ամուր լէ Հասան և Եհրփան ցեղերէն են եղեր։

— Պէշիքմաշի ոստիկանութիւնն երեքշաբթի գիշեր հելլէնական հպատակ թանաշ անուն մարդ մը ձերբակալեց։ Սա՛ խոստովաներ է թէ ինքն սպանած է Դամասկոսի Սատրդ անուն 20 տարեկան երիտասարդն, և պատմեր է։ Սատրդ նոյն երեկոյ ժամը կէսին առններն անուշիկէն վաճառել ելած էր. կանչեցի դըրան առիւ. սակարկութիւնը չարմարեցաւ. Սատրդ ապտակ մը գարկաւ ինձ. մէկտեղ տանք բաւկը մտանք. ուրաքով քանի մը հարուած տուի Սատրդի գլխուն. գետին ինկաւ. երբ տեսայ թէ մեռած է, պարկի մէջ դնելով՝ Բէօյ իշի ըստած տեղը տարի, ուր տեսեր է ոստիկանութիւնը։

— Երկուշաբթի գիշեր գողեր Կ. Պոլիս Սուղ-չէշմէի մեծ փողոցի վերայ մղկթի մը և կանգուն բարձրութեամբ պատուհանները կտարեր ներս մտեր և երկու մեծ աշտանակ ու գորգ մը գողցեր են։

— Մարտիայէն կը գրեն թէ՝ Յոմպահիտ գիւղին մէջ Տիման. թօ անուն յոյն կին մը 120 տարեկան է, և ցարդ ամեն օր 20 վայրկեանի ծանապարհ հեռի անտառ մը երթալով՝ փայտ կը կտրէ և կը շաղկէ կիկնցընէ ի գիւղ։

— Չանագալէի քարանդինայի նախկին տեսուչ Խալիլ Յէյդի Էֆէնտի որ հանգստաթաղաւ դադարեալ էր, 111 տարեկան հասակին մէջ մեռեր է անցեալ շաբթի։

— Մայրաքաղաքի մէջ այս օրերս ամերիկեան քարիւղին դընոյն 400 ին 40 բարձրանալուն պատճառը քարիւղի վաճառականութեան քանի մը անձանց ձեռքը գտնուելը իջ համարուի, և ոչ թէ, ինչպէս կըսուէր, Պուրիկայի մէջ քարիւղի հորերէն շատին ցամքած լինելն։

— Բէշթայի օսմանեան նախորդ ընդհանուր հիւպատոս Միւ-

նիր պէյ մեռաւ յիշեալ քաղաքի մէջ, և մարմինը մայրաքաղաք կը փոխադրուի։

— Չաթալճայի կառավարիչ ճէվատ պէյ, Սերպիոյ Բիրոգ-քաղաքէն թողնուած ժամը կառավարութեան տեղւոյն, խուճ մը բնտանիք յատկապէս բերել տուեր է, որպէս զի Բիրոգի գորդին նման յօրինել սովորեցնեն Չաթալճայի և չընկալից ժողովրդեան։

— Կ. Պոլիս Պահէհէպիու սեղանաւոր Կուլմանքի հօրը սընտուկը կտրուելով և 450 լիւր առնելով փախչելու ատենը բռնուեր է։

— Բերայի թաղապետութեան պաշտօնակալը նպարավաճառի մը խանութին մէջ 40 օխայի չափ խորդախեալ իւղ գտնելով, մէջը քարիւղ ու կուպը լցեր են, որպէս զի կարելի չլինի վաճառել։

— Մայրաքաղաքի գաղղիական դեսպանն՝ որ ժամանակէ մը հետէ բացակայ էր, կը դառնայ այս օրերս։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Սերպիոյ երեսփոխանական նորնորթ ժողովը՝ որոյ բացումն և նոր խմբագրեալ սահմանադրութիւնն ընդունելը ծանօցիւնը նախորդ թերթով, 628 հոգիէ կը բաղկանայ. սոցա 598 ը ներկայ գտնուեր են, և դահլճին անձ. կուլման պատճառաւ 100 ի չափն ոտքի վերայ մնացեր են. այս նըստին ներկայ գտնուեր են նաև համայն դեսպանը և նախարարը, և քահանայ մը՝ եկեղեցական ըզգեսուրը զարդարեալ համառօտ մաղթանք մը արտասանելէն ետքը ըստ օրինի երգեցողութիւն երեսփոխանները։ Սահմանադրութիւնն, ըստ հրամանի Միլան թա. գաւորի, առանց վիճարանութեան ընդունուեր է։

— Չմիւստանի կառավարութիւնն՝ որ գոհ չէր երկրին մէջ բռնակեալ ոչ միայն գաղղիացի, այլ և իտալացի, գերմանացի ու սլաւոնացի հոռմէականաց ու հոռմէական քարոզչաց և մինչև իսկ ընդիմացի հոռմէականաց վերայ գաղղիական դեսպանին ու հիւպատոսին պաշտպանութենէն և կառավարութեան վերայ ունեցած ազդեցութենէն, - Դերմու. նիոյ և Իտալիոյ կառավարութեանց հետ բանակցութեամբ յաջողեր է կարգադրել որ Գաղղիոյ կառավարութիւնն այսուհետեւ միայն գաղղիական հպատակաց ու քարոզչաց պաշտպան կանգնի. և Չմիւստանի մէջ ներկայացուցիչ չունեցող փոքր տէրութեանց հպատակաց։

— Պուխարայի Խանը մեծ պատուիրակութիւն մը ճանապարհէն Կ. Պոլիս գալով՝ կեդրոնական Սաիոյ երկաթուղւոյն շինութեան առթիւ կայսեր շնորհակալութիւն յայտնելու, և քանի մը առկա ինքիւններ կարգադրելու պաշտօնով։

— Ամսոյս 13 ին ի Պիէննա տօնեցաւ Մակտայէն Փոնձիւր առնուն չեխ կնոյ մը ծննդեան 130դ տարեգարծն։ Այս կինն աղքատ է. շատ ընձաններ տրուեցան իրեն. քաջառողջ է մարմնով ու մտքով։

— Պուրիկեան լրագրերէ ի մայրաքաղաքէ թէ ամերիկացի վանորդայի թեան գերդաստանի հա-

րատութիւնն է 56 միլիոն 800 հազար անգղիական լիւր, որ տարին 2 միլիոն 772800 լիւր եւ կամաւ կարտագրէ։ Այս գերդաստանի պետ Պ. Ուիլերմ վանորդայի մը երեք տարի յառաջ մեռաւ, 200 միլիոն տոլար հարատու թողած է, և այնուհետեւ շատ աւելցած է սոյն հարատուութիւնը։

— Պուլղարիոյ իշխանութիւնը քսանօրեայ քարանթիւն հաստատեց ի Հարմանլը՝ Ադրիանուպոլսէն գնացող ուղեւորաց համար, նկատելով որ յիշեալ քաղաքի մէջ ծաղկաւտը համաճարակ ախտի մը կերպարանք առած է և բազում կոտորածներ կընէ։ Այս լուրն մայրաքաղաքի մէջ ի ըսկըրան արժէթղթոյ անկման պատճառ եղաւ, կարծուելով թէ ի Սօֆիա կամ ի Պէլլիւրա ծանր դէպքեր տեղի ունեցած են, սակայն ի վերջոյ ստուգուելով արժէթղթով ստացան իւրեանց նախորդ գիներն և յուզեալ միաբերն հանգարտեցան։ Ծաղկախտը յԱդրիանուպոլիս մանաւանդ հրէական թաղին մէջ ճարակեր և շատերն հարուածեր է, և ապա հայկական թաղն անցեր է՝ սակայն նուազ սաստկութեամբ։ Տեղւոյն ուսական հիւպատոսն ալ հիւսնիւնոց է, բայց ապտակներ է ապաքինիլ։ Գանի մը բնտանիք յԱրեւելեան-Բուսէլի չուեր են։

— Գարատաղի իշխանը մօտերս ի Պետրուպոլի երթալով ժամանակ մը պիտի կենայ անդ։

— Միացեալ Նահանգաց Սան ժօօյէն և Գոսթարիքայի կողմերն ուժգին գետնաշարժներ պատահելով՝ բաղմաթիւ բնակարանք, աղօթարանք եւ կառավարական պաշտօնավայրք փեր, 8 հոգի մեռեր և բազումը վիրաւորուեր են, և Բուազ անուն լեռն սկըսեր է հուր բղխել։

— Վիէննայէն լուր ելած է թէ՝ Ռուսիոյ կառավարութիւնը Պուլղարիոյ իշխանութեան պահանջներէ՝ ըստ դաշնագրոյն Պէլլինի վրեցանելու Դանուբի երկայնութեան վերայ գտնուող պուլղարական ամրութիւններն։

— Սերպիոյ նախարարը հրաժարեցան և թաղապետն ընդունեց, բայց յաջորդաց ընտրութիւնը յետաձգեց քանի մը շաբաթով համար։ Թաղապետը գոհուած էր գրեց առ հրաժարեալ նախարարագետն, և պատուանշաններ բաշխեց նորա պաշտօնակցաց։

— Պարսիքն ելնող չուգեկաւաջ կարաւան մը ճանապարհին վերայ սաստիկ բուքի հանդիպելով՝ ստիպուեալ և կանգ առնուել և օգնութեան համար իշխեալ քաղաքէն զրկուած կառավարման ալ ստիպուեր է չարունակել ճանրան։ Երկաթուղեաց պաշտօնեայ մը՝ որ քաղաքով կալաւան երթալու ելեր է, ձեան տակ մնացեր մեռեր է։

— Անգղիոյ և Գերմանիոյ կառավարութեանց մէջ այս օրերս զգաւորութեան պատճառ մը տեղի ունեցած է։ Պէլլինի անգղիական դեսպան Ս. Մօրիէր նկատուելով որ գերմանական կարևոր լրագրաց մէջ կամբաստանուի թէ Գերմանիոյ և Գաղղիոյ պատերազմին ատեն գերմանական շարժ-

մանց վերայ իբրեւ լրտես ծանօթութիւններ առած է Գաղղիոյ, - գերմանական կառավարութեան առաջարկներէ հերքել զայս իբրեւ զրպարտութիւն, բայց կառավարութիւն չէ տրուեր այս առաջարկութեան և չէ գործադրուեր։ Անգղիական լրագրիւրը դրեթէ միահամուռ պաշտպան ու ջատագով կը կանգնին դեսպանին հոգակելով թէ պատուաւոր անձ մ'է նա, և նորա գէմ Գերմանիոյ կառավարութեան և լրագրութեան վարմունքը բոլորովին անվայել է։

— Իտալիոյ թաղապետն առաջիկայ Ապրիլ ամսէն ետքը Պէլլին պիտի երթայ ի փոխադարձ այցելութիւն կայսեր։ Այս յապաղումն կայսեր փափաքանօք է, որովհետեւ որոշած է մեծ զօրահանդէս մը կատարել տալ ի պատիւ թաղապետին։

— Յունաստանի թաղապետն առաջին աստիճանի Ս. Սովթօր պատուանշան ընծայեր է կատալոնեան Կաթին դէմ պատուաւոր հնարող տարթօր Բաթէօրի։

— Ի Չէթինէ կախուեցան երկու գարատաղիք՝ որ վրէժխնդրութեան համար երկու մահմետական սպանած էին։

— Օտէսայէն արուած հեռագիրը կը հաւաստեն այն լուրը թէ՝ Սերպիոյ Նաթալի թաղապետն մօտերս Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ իրեն համար ամուսնոյն կողմանէ հանել տրուած արձակման վճույն դէմ առ Պատրիարքարանն Յուսաց բողոքելու համար։

— Պարսից Շահն յառաջիկայ գարնան ի Պետրուպոլի պիտի այցելէ, և Չարն այժմէն մեծ պատրաստութիւններ ընել կուտայ։

— Ռուսիոյ կայսրուհին ջըզային հիւանդութիւնը ծանրացեր է այս օրերս։ Յայտնի է թէ սորա քոյրն միւսնոյն հիւանդութիւնն ունէր, և ժամանակ մը խելագարեցաւ։

— Ի Երա Սթալիո Խրիսթօ և որդիք անակացեր են 1100000 ֆրանք պարտքով։ Սթալիո բանտարկուեր է՝ դատարանին պահանջած 80000 ֆրանքի երաշխաւորական դրամն չլծարեղուն համար։

— Նաբոլէն գրուած է թէ՝ Բողիլիք լեռան մէկ մասն ի ծովն փխեցաւ և վրան գտնուած երկու պալատներն և այլ բազում շէնքեր ծովուն մէջ ընկղմեցան։ Այս դէպքէն շատ օր յառաջ երկիրը սարսելուն պատճառաւ տուները պարպեր են, և հետեւաբար դէպքին ատեն մարդոյ կորուստ չէ եղեր։

— Ռուսիայէն 270 ընտանիք Հայէշաստան կերթան։

— Անգղիոյ կառավարութիւնն ալ հետեւելով այլոց, զինուորական ծախուց համար արտաք կարգի գումարներ պիտի խնդրէ խորհրդարանէն։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

×× Աշխարհի ամենագիւր Միւսնայի - Ի փարիզ, առաջիկայ տարւոյ արուեստահանդիսին հետաքրքրութեանց մին պիտի լինի մեքենայ մը, զոր չինած է մեքենագործ և ճարտարագէտ եղող ժամադրած մը։ Արդարեւ աշխարհի մէջ գլուխուած ամենափոքր մեքենայն է։ 3 կրամ կը կշռէ և մէկուկէս հա-

